

DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC

PRILOGA ZA DELO DELEGATOV IN DELEGACIJ

LETO IV. – ŠT. 4 | Domžale, 6. 7. 1979

RAZVOJNE MOŽNOSTI IN SMERNICE PO POSAMEZNIH
PODROČJIH DEJAVNOSTI V OBDOBJU 1981 – 1985

OBČINA DOMŽALE V PRIHODNOSTI

KATERA SO VPRAŠANJA DOSEDANJEGA RAZVOJA
NAŠE OBČINE?

Iz ocene razvoja občine Domžale v srednjeročnem obdobju 1976 – 1980 lahko ugotovimo nekatere bistvene značilnosti:

- počasno uveljavljanje družbeno-ekonomskih odnosov v smislu zakona o združenem delu, zakona o planiranju in ostalih sistemskih zakonov (pridobivanje in razporejanje dohodka, dohodkovni odnosi, nagrajevanje po delu, svobodna menjava dela, mednarodna menjava);
- izredno hitra rast števila prebivalcev (okoli 2,5 % letno);
- velike naložbe v osnovna sredstva (okoli 7,0 milijard, kar predstavlja približno 51 % družbenega proizvoda);
- kljub velikim naložbam pretežno ekstenzivni razvoj gospodarstva, ki se kaže v nizki akumulativnosti, visoki stopnji zadolženosti in visoki stopnji zaposlovanja;
- visoka stopnja odvisnosti gospodarstva od uvoza surovin, repromateriala in opreme, kar se kaže v velikem zunanjetrgovinskem primanjkljaju;
- neustrezna delitev dohodka in čistega dohodka (hitra rast zakonskih in samoupravno sprejetih obveznosti ter sredstev za osebne dohodke in zmanjševanje sredstev za reprodukcijo);
- hitra rast individualne stanovanjske gradnje in močno zaostajanje blokovne gradnje (razmerje 60 : 40);
- neskladje med porastom števila prebivalcev, ki je pogojeno z intenzivno stanovanjsko gradnjo in izgradnjo nekaterih infrastrukturnih kapacitet (šole, vrtci, zdravstvo, komunalo, PTT, trgovino).

OSNOVNE SMERNICE IN POGLED NAPREJ

Z osnovnimi smernicami razvoja v občini Domžale bomo zagotovili v obdobju do leta 1985, da bodo vsi nosilci planiranja v svojih razvojnih planih skušali uresničiti naslednje cilje:

- zagotavljanje boljših življenjskih in delovnih pogojev vsem občanom z usklajenim razvojem tistih dejavnosti, ki vplivajo na večanje produktivnosti dela in s tem na rast materialne osnove;
- nadaljnje uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov na vseh področjih družbene reprodukcije;
- zagotavljanje gospodarske rasti ob uveljavljanju ekonomske stabilizacije na vseh področjih;
- uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja, zlasti naslednjih: večanje produktivnosti dela ob učinkovitejšem gospodarjenju s sredstvi; hitrejša vključevanje v mednarodno menjavo s ciljem, da se zagotovi uravnotežena zunanjetrgovinska bilanca; doseganje skladnejših razmerij v delitvi dohodka in usmerjanje v takšne investicije, ki zagotavljajo krepitev kvalitetnih dejavnikov;
- zaposlovali predvsem tiste delavce, ki imajo že zagotovljene življenjske pogoje, za druge delavce pa morajo zagotoviti življenjske pogoje;
- zaposlovanje mora zagotoviti predvsem izboljšanje kadrovske strukture in povečanje produktivnosti;
- zagotavljanje usmerjene stanovanjske gradnje za potrebe združenega dela, s tem da se zagotovi skladna izgradnja spremljajočih infrastrukturnih objektov;
- nadaljnje podružbljanje in izgrajevanje sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Na osnovi razvojnih možnosti in osnovnih smernic bo realni družbeni proizvod predvidoma naraščal letno za 6 odstotkov.

POVERILNICE SO, DELEGATOV NI

ODGOVORNOST

Nemalokrat se je v zadnjem času že zgodilo, da smo imeli tudi v naši občini težave zaradi odsotnosti delegatov. Zgodilo se je, da so določene seje zaradi nesklepnosti odpadle celo v občinski hiši. ... Pa vendar to ni tolikšna težava, kot je velika težava tedaj, ko na delegatski skupščini ugotovimo, da so delegati (če bi sodili po predloženih poverilnicah) navzoči v resnici jih pa ni. Dogaja se namreč, da delegati, ki nimajo namena priti na sejo predajo svoje poverilnice onim, ki na sejo gredo. Dogaja se celo, da tudi ti, ko predajo svoje in včasih druge poverilnice, izginijo ter tudi njih ni. Na koncu jih je malo, ki sploh so.

Če bi bilo odločanje delegatov stvar posameznika, t.j. tistega, ki na seji dviguje roko, tedaj bi si zaradi njegove odsotnosti ne belili glave. Ker pa vemo, da je delegat prenosnik hotenj, interesov, pobud, pripomb in vprašanj sredine, ki ga je delegirala, tedaj ima njegova odsotnost mnogo za odločanje večjo težo.

Predvsem zato, ker zaustavlja oziroma upočasnjuje proces dogra-

jevanja naših samoupravnih odnosov zato, ker omogoča ugrajevanje delavčevih pobud v odločitve.

Pravzaprav je še najmanjša stvar, da gre pri vsem tem za drobno goljufanje. Delegati, ki sodeč po poverilnicah sede na seji, dejansko jih pa ni, povzročijo obilo dela sekretariatu delegatske skupščine, kjer so si morali zaradi omenjenega domisliti zamotan sistem poverjanja prisotnosti in ustrezne izpeljave glasovanja.

Delegatom, ki smo jih postavili kot predstavnike naše volje in nasega hotenja, in ki z odsotnostjo povzročajo težave v delu delegatske skupščine pošljamo tole sporočilo.

Biti delegat v kateremkoli zboru skupščine, je čast, ki pa seveda poleg pravic prinaša tudi nekaj dolžnosti: med njimi je udeležba na sejah nekaj samo po sebi umevnega. Udeležba je pogoj, ki je za vse ostalo brezpogojno potrebna in nujna.

Brez tega si slab delegat, kot si slab delegat tudi tedaj, ko po drugem delegatu pošlje poverilnico na sejo, tebe pa tja ni. ...

Matjaž Brojan

Takšno stopnjo rasti je potrebno zagotoviti z zaposlovanjem delovne sile, ki jo omogoča naravni prirastek do leta 1985 bo povečanje števila prebivalcev na račun naravnega prirasta 2150 prebivalcev. Iz tega izhaja, da bo delež produktivnosti v porastu družbenega proizvoda 80 %. V primeru, da bodo OZD s področja naše občine ali druge OZD načrtovale investicijske programe, ki bi zahtevali večje zaposlovanje, bodo morale zagotoviti ustrezna sredstva za zagotovitev vseh potrebnih spremljajočih infrastrukturnih objektov.

SMERNICE GOSPODARSKEGA RAZVOJA: VEČ DOMAČEGA, MANJ TUJEGA!

Zaradi velikega obsega naložb v letih 1976 – 1980 in velikih obveznosti, nizke akumulativnosti, se bo moralo gospodarstvo občine usmeriti predvsem v:

- modernizacijo in učinkovitejšo izkoriščanje obstoječih kapacitet;
- nadomeščanje uvoznih surovin in repromateriala z domačini;
- izvoz na trajnejših osnovah;

- dohodkovno povezovanje: v okviru reprodukcijskih celot, na osnovi združevanja dela in sredstev, svobodne menjave dela;
- racionalizacijo poslovanja z uvajanjem sodobnih metod (računalništvo, marketing, inženiring itd.);
- zagotovitev varstva okolja.

Iz analize razvojnih možnosti izhaja, da gospodarstvo občine Domžale ne bo imelo lastnih sredstev za večje naložbe v obdobju do leta 1985, zato bi bilo možno večje naložbe realizirati z združevanjem dela in sredstev, oziroma naložb OZD iz drugih občin. Za večje naložbe je predvidena nova industrijska cona Želodnik. Investicije v tej coni morajo vsebovati osnovne cilje, ki izhajajo iz smernic, predvsem pa: da so kapitalno intenzivne, da prispevajo k zmanjšanju delovne migracije, ki zagotavljajo varstvo okolja.

SMERNICE STANOVANJSKE GRADNJE: USMERJENA GRADNJA

- Stanovanjska gradnja bo temeljila na:
- planiranih potrebah združenega dela in na sredstvih združenega dela na nivoju občine;
- na planiranih potrebah in sredstvih OZD izven občine, s tem, da bo gradnja usmerjena in celovita (stanovanjske soseske s pripadajočimi infrastrukturnimi objekti);
- pokrivanju najnujnejših stanovanjskih potreb iz solidarnostno združenih sredstev;
- lastnih sredstvih pričakovalcev stanovanj (etažni lastniki), ki se vključujejo preko OZD v načrtovanju stanovanjske skupnosti.

Pri načrtovanju stanovanjske gradnje bomo potrebno upoštevali kot osnovno izhodišče racionalno porabo prostora, zlasti kvalitetna kmetijska zemljišča.

Individualna stanovanjska gradnja bo možna samo kot usmerjena stanovanjska gradnja in do leta 1985 je treba izboljšati razmerje med blokovno in individualno (40 : 60 v letu 1980).

To je le nekaj izvlečkov iz ciljev, ki jih je prineslo gradivo „Analiza razvojnih možnosti v občini“ Domžale 1981–1985. V celoti jih lahko pogledate (tudi za vsa ostala področja družbenega življenja) pri vašem delegatu ali v INDOK centru Ljubljanska 94.

Matjaž Brojan

CILJI IN POLITIKA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE DOMŽALE ZA OBDOBJE 1976 – 80

Občina Domžale v prihodnosti

Družbeni plan občine Domžale za obdobje 1976 – 80 je bil sprejet v pogojih intenzivnega prilagajanja gospodarstva in celotne družbe ustavi ter v času, ko je naše gospodarstvo zaradi nakopičenih problemov stagniralo. Zato družbeni plan občine je dal poudarek zlasti tistim ciljem in nalogam, ki naj bi zagotovili kvaliteten napredek v razvoju proizvodnih sil in družbenoekonomskih odnosov. Mer prioritetenimi cilji so bili sprejeti zlasti naslednji:

- poglobljanje z ustavo opredeljenih samoupravnih socialističnih odnosov
- hitrejšo rast življenjske ravni, ki izhaja iz živahnejše gospodarske rasti na kvalitetnih osnovah
- delitev družbenega proizvoda, ki naj zagotavlja večjo reproduktivno sposobnost gospodarstva
- zagotoviti skladnejši in racionalnejši razvoj urbanizacije.

Obdobje, v katerem smo sprejeli in začeli uresničevati družbeni plan, je obdobje intenzivnega uresničevanja ustave, pripravljanja in izvajanja zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov ter naporov družbe kot celote in združenega dela, da se ustvarijo institucionalni in materialni pogoji za uresničevanje sprejetih nalog. Splošna nestabilnost gospodarskih tokov kot tudi izrazite inflacijske težnje so vplivali na to, da je bila politika izvajanja plana usmerjena na ustvarjanje pogojev za ekonomsko stabilizacijo, izboljšanje tokov v ekonomskih odnosih s tujino ter na intenzivne gospodarske naložbe, ki bi vplivale na pomemben premik v razvoju gospodarstva.

Uresničevanje nalog družbenega plana je potekalo v zelo zapletenih pogojih gospodarjenja.

V svetovnem gospodarstvu so se zaostriili problemi zaradi zmanjšanja gospodarske rasti, visoke brezposelnosti, inflacije, pravično – bilančnih težav in velikega zadolževanja, poglobljanja prepada med razvitimi državami in državami v razvoju, zapiranja trgov in krepitev protekcionističnega obnašanja, kar je vse poslabšalo možnosti za uspešnejše vključevanje našega gospodarstva v mednarodno menjavo.

V javni razpravi

MNOŽIČNO V SOCIALNEM SKRBSTVU

Osnutki zakonov s področja socialnega varstva so že dalj časa v javni razpravi tudi med občani naše občine, oziroma med delavci izvajalci, ki zakon podpirajo in nimajo spreminjalnih predlogov in pomislekov.

O osnutkih je razpravljala tudi razširjeni svet za socialno politiko in zdravstvo pri OK SZDL Domžale ter po razgibani razpravi ugotovil naslednje:

- da so samoupravne interesne skupnosti sodelovale že v postopku za oblikovanje predloga za izdajo zakona
- da je večina stališč za uveljavljanje novih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, oblikovano že na problemski konferenci o socialni politiki pri OK SZDL
- da osnutki zakonov pravzaprav pomenijo nekaj, kar se v občini že uresničuje v samoupravni praksi
- da se razprave o predloženih osnutkih odvijajo ob ocenjevanju doseženih stopenj razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v občini.

V RAZPRAVI —

KAJ SMO UGOTOVILI ?

Skrb za otroka naj bo kontinuirana in celovita. Zagotovljena naj bo koordinacija vseh, ki naj jih zadeva skrb za otroka. Svet je povdaril pomembnost kompleksne obravnave otroka kot celote, ki ga ne gre deliti na posamezna obdobja starosti. To pa zahteva temeljito povezanost in koordinacijo vseh dejavnikov, ki izvajajo ali načrtujejo vzgojo in varstvo otrok. Gre za medsebojno povezanost več SIS, ki zadevajo otrokov razvoj.

Zagotoviti moramo uveljavitev družbenih interesov preko svetov pri organizacijah izvajalcev.

Storiti vse, da se zagotovi neposreden vpliv ljudi, ki so zainteresirani za to področje socialnega dela.

Poudariti je treba kadrovske komponente, težiti k izobraževanju. Predlaga se, da bi ravnatelj lahko bil tudi širšega profila (ekonomist, pravnik), da pa za organizacijo pedagoškega dela skrbi pedagog.

V kolikor taka varianta ni sprejemljiva, mora Zavod za šolstvo obvezno in hitro poskrbeti za zagotovitev dopolnilnega izobraževanja za profil „ravnatelja“. Sedanja vzgojiteljska šola ne zagotavlja možnosti takega dodatnega usposabljanja. Ob tem je mišljeno ustvarjanje pogojev za izobraževanje pedagoških vodij pa tudi vzgojiteljic predšolskih otrok, ki doslej možnosti za dodatno izobraževanje niso imele.

Socialno varstvo kot pomembna dejavnost naj zajame tudi tiste SIS, ki se v socialnem varstvu sicer ne povezujejo. Usklajevanje v

tej dejavnosti je pa vendarle družbeno tolikanj pomembno, da moramo zagotoviti tudi njihov delež v sodelovanju.

Delavci vzgojnovarstvenih zavodov so se v javno razpravo o osnutkih zakonov s področja socialnega varstva množično vključili in dali vrsto pripomb. Bile so zelo uporabne in izhajajoče iz naše konkretne prakse vendar nekatere ne sodijo neposredno v besedilo zakona.

Za osnutke katerih zakonov gre?

- Zakona o socialnem skrbstvu
- Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok
- Zakona o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva
- Zakona o skupnostih socialnega varstva

Glede na oceno dosežene razvoja bi bilo potrebno v vsakem od navedenih zakonov vstaviti določilo, da usklajuje in koordinira odločitve o merilih in osnovah v skupnosti socialnega varstva. Res je, da je zakon o skupnostih socialnega varstva nedvoumen, vendar bi zavezujoče določilo v posameznih zakonih le ne škodilo. Ta pripomba sloni na dosežanih izkušnjah in težavah, zlasti na področju pokojninsko invalidskega zavarovanja in stanovanjskega gospodarstva.

V načelu je dana podpora vsem osnutkom zakonov ob zagotovitvi, da smo dobro pregledali in ovrednotili današnje stanje.

TUDI V KRAJEVNI SKUPNOSTI URESNIČUJEMO SVOJE INTERESE

Krajna skupnost je v ustavi opredeljena kot temeljna samoupravna skupnost naše družbe, v kateri si delovni ljudje in občani za uresničevanje določenih skupnih interesov in potreb samoupravno organizirajo in s samoupravnim sporazumevanjem ali na drug način povezujejo z organizacijami združenega dela, s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje pri zadovoljevanju teh interesov in potreb. Ta načela so bila v naši občini osnovno vodilo za nadaljnjo rast samoupravnih odnosov v vseh oblikah družbenega in gospodarskega, socialističnega samoupravnega sistema v naši družbi. V našem družbenem sistemu namreč ni dovolj, da se razvija le proizvodna sposobnost gospodarstva, temveč se morajo vzporedno in sočasno razvijati in oblikovati vse ostale družbene dejavnosti, ki morajo zadovoljiti potrebe delovnih ljudi in občanov, zlasti tam kjer prebivajo in živijo. Občanom je ustava dala vse možnosti, da na samoupravni način urejujejo in uresničujejo svoje potrebe v okviru danih ekonomskih možnosti.

Na območju občine Domžale je 25 krajevnih skupnosti, ki so svoji teritorialni razsežnosti in številu prebivalcev zelo različne. Tako na primer šteje KS Domžale 10.033 prebivalcev, ki so skoncentrirani na prostoru nekaj več kot 100 ha, medtem ko šteje KS Črešnjice le 84 prebivalcev na znatno večjem teritoriju kot KS Domžale.

Vse naše krajevne skupnosti so po svoji teritorialni razsežnosti in številu prebivalcev zelo različne, kar je razvidno iz naslednjega prikaza:

Krajna skupnost	Število prebivalcev 1975	Število prebivalcev 1978	% preb. v občini 1975	% preb. v občini 1978	ind. rasti oz. padca št. preb.
1. Domžale	8.576	10.033	24,8	26,5	117
2. Mengeš	4.562	4.953	13,2	13,2	108
3. Tomo Brejc Vičr	3.060	3.202	8,8	9,6	104
4. Moravče	2.272	2.334	6,6	6,2	103
5. Jarše – Rodica	1.612	1.658	4,7	4,4	103
6. Ihan	1.503	1.560	4,3	4,2	104
7. Dob	1.475	1.475	4,3	4,0	100
8. Radomlje	1.288	1.379	3,7	3,7	107
9. Trzin	1.156	1.490	3,3	4,0	129
10. Preserje	1.094	1.184	3,2	3,2	108
11. Homec Nožice	994	1.048	2,9	2,8	105
12. Lukovica	912	932	2,6	2,5	102
13. Prevojee	815	829	2,4	2,2	101
14. Vrhpolje – Zalog	695	709	2,0	2,0	102
15. Krtina	617	641	1,8	1,7	104
16. Blagovica	608	574	1,8	1,5	94
17. Krasnja	604	610	1,7	1,6	101
18. Trojane	535	518	1,5	1,6	97
19. Dragomelj – Pšata	533	545	1,5	1,4	102
20. Peče	430	425	1,2	1,1	99
21. Velika vas – Dešen	322	314	0,9	0,9	97
22. Rova	308	332	0,9	0,9	107
23. Rafolče	302	313	0,9	0,8	104
24. Zlato polje	242	226	0,7	0,6	93
25. Črešnjice	102	84	0,3	0,2	82
SKUPAJ	34.617	37.368			108

Koliko nas je in kje živimo?

Nad 4.000 prebivalcev imata dve krajevni skupnosti, nad 2000 prebivalcev imata dve krajevni skupnosti, nad 500 prebivalcev ima 9 krajevnih skupnosti, pod 500 prebivalcev pa 6 krajevnih skupnosti. Največja krajevna skupnost je Domžale, ki šteje 10.033 prebivalcev. Predvideno je, da se bo krajevna skupnost Domžale v letu 1979 razdelila na tri krajevne skupnosti. Najmanjša krajevna skupnost v naši občini je KS Črešnjice, ki šteje le 84 prebivalcev.

Omeniti je, da je gostota naseljenosti v občini Domžale 144 prebivalcev na 1/km² (občinsko povprečje).

Kot je iz zgornje tabele razvidno se število prebivalcev v občini Domžale večja, upadanje prebivalstva – sicer ne velikega – pa je zaznati na področju Črnega grabna (to so KS: Črešnjice, Zlato polje, Trojane, Blagovica) in na področju Moravske doline (Peče, Velika vas – Dešen).

Zaokrožene ekonomske celote

Večina krajevnih skupnosti predstavlja zaokrožene ekonomske in družbene celote, ki imajo možnosti za nadaljnji razvoj in bodo sposobne reševati vse bolj zahtevne družbene naloge. Problemi pri delovanju se pojavljajo le pri najmanjših KS, ki nimajo zadovoljive materialne osnove za delo ker so tudi več ali manj teritorialno vezane na sosednje večje KS (npr. Črešnjice, Velika vas – Dešen, Rafolče, Zlato polje, Rova). V novem samoupravnem sistemu bo majhnim KS zlasti tistim, ki nimajo zaposlenih svojih občanov v OZD težko ali celo nemogoče zagotavljati dovolj materialnih sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb brez solidarnostne pomoči ostalih razvitejših krajevnih skupnosti. Krajne skupnosti z majhnim številom aktivnega prebivalstva in omejenim številom zaposlenih imajo pogoje ustvarjanja materialnih virov v obratnem razmerju z družbenimi potrebami. Morda bi bilo smiselno zagotoviti dodatne solidarnostne vire za izboljšanje materialne baze manjšim krajevnim skupnostim. Ugotovimo pa lahko, da je sedanja praksa ob dosedanjem načinu ustvarjanja materialnih sredstev za financiranje skupnih potreb pokazala, da so prav majhne krajevne skupnosti izkazale veliko iniciativo pri uresničevanju postavljenih nalog, zlasti na področju gradnje komunalnih objektov v krajevnih skupnostih (gradnja vodov odov, elektrifikacije, cest, kanalizacije) ob udeležbi lastnih sredstev.

KS SO DOBRO ORGANIZIRANE

Za uspešno opravljanje nalog, ki izvirajo iz ustavnih določil, so se naše krajevne skupnosti tudi ustrezno organizirale. Novi statuti KS določajo organizacijo samouprave, ki zagotavlja možnost udeleževanja v krajevni samoupravi vsakemu občanu in vsem organizacijam na območju krajevne skupnosti. Delegatski sistem si je uspešno utrdil pot v našem družbenopolitičnem življenju. Tesno sodelovanje delegacij, zbora KS, SIS in organov KS zagotavlja uspešno delo.

Od 25 krajevnih skupnosti ima 19 krajevnih skupnosti skupščino krajevne skupnosti, svet krajevne skupnosti, poravnavni svet in delegacije. Samo svet krajevne skupnosti (po teritorialnem principu po zastopanosti občanov, delavcev v TOZD in krajanov iz DPO in društev) pa ima organizirano krajevno samoupravo 6 krajevnih skupnosti in sicer: Peče, Preserje, Rafolče, Zlato polje, Rova in Velika vas – Dešen. Tudi glede sestava po starostni strukturi je bil izvršen sorazmerno velik prenik, saj je v organe krajevne skupnosti bilo za novi mandat vključeno veliko število mladih delavcev – krajanov.

Ugotavljamo tudi, da je udeležba oz. prisotnost delovnih ljudi in občanov na zbore v zadnjem času zadovoljivejša kot v preteklih obdobjih.

Sredstva: z družbenimi dogovori in sporazumi

Po novih ustavnih določilih se spreminja način zagotavljanja materialnih virov tudi za krajevne skupnosti. Iz preživelega proračunskega sistema financiranja smo v občini Domžale prešli v občinsko združevanje sredstev, na podlagi družbenih dogovorov in sporazumov. Delovnim ljudem in občanom je vse bolj razumljivo, da proračunska sredstva ne morejo več zagotoviti hitrejšega razvoja KS in da je treba iskati nove oblike zagotavljanja finančnih virov za razvoj in delovanje KS. Potrebe, ki jih imajo krajevne skupnosti občutno presegajo možnosti virov sredstev.

Programi niso vedno realni!

Res je tudi, da razvojni programi v mnogih primerih pri naših KS presegajo realnokokvire. Nova ustavna določila postavljajo financiranje KS podobno kot tudi druga področja skupne porabe v sistem dogovarjanja in sporazumevanja med občani KS, SIS in združenim delom. Po tem načinu naj bi se tudi neposredno proizvajalci odločili o razporeditvi dela dohodka za financiranje razvojnih programov KS. Podlaga za dogovore in sporazume pa naj bi bile vsekakor realne potrebe nakazane v letnih in srednjeročnih načrtih razvoja krajevnih skupnosti. Naše krajevne skupnosti so že v letu 1975 pripravljale osnutke srednjeročnih programov. Predhodno so postavile v KS planske komisije, ki so imele pred očmi le to, kar je v konkretni KS potrebno.

Le tisto kar je najpomembnejše

Že pri sestavi osnutkov srednjeročnih planov so KS določale prioriteto nalog, ki bi jih morali v petletnem obdobju izvršiti s tem, da so dali prednost oskrbi občanov z zdravno pitno vodo, z elektriko, cestami, kanalizacijo predvsem pa otroškemu varstvu in šolstvu. Te osnutke so KS dale v razpravo in so jih obravnavali zbore delovnih ljudi in občanov v naši

KS, prav tako pa so bili srednjeročni načrti KS obravnavani v delovnih organizacijah, ki so o njih razpravljale na svojih zborih. Plane so vsklajevali tudi s posameznimi interesnimi skupnostmi (tudi glede možnosti financiranja), medtem ko je nadaljnje vsklajevanje podrobnejše potekalo in poteka vsako leto v času trajanja srednjeročnega plana 1976–1980. V bistvu pa je plan slonel na predvidevanjih, da bodo sredstva krajevnega samoprispevka, sredstva občinskega proračuna (za redno dejavnost) prispevki delovnih organizacij od zaposlenega, sredstva prispevkov od mestnih zemljišč in sredstva SIS predstavljala maso sredstev, ki naj bi zagotavljala nemoteno delo krajevnih skupnosti.

S sprejemom nove ustave je bila tudi nakazana sistemska ureditev financiranja KS. Zato je že prejšnji mandat izvršnega sveta v svojih smernicah sprejel zadolžitev, da bo v mandatu dobi nadalje uredil tudi to vprašanje.

Od kod se steka denar za KS?

Za financiranje KS imamo tele vire financiranja:

- financiranje redne dejavnosti KS (iz proračuna)
- financiranje planov in programov razvoja KS iz združenih sredstev TOZD (300 din na zaposlenega, oz. v letu 1979 500 din na zaposlenega) po samoupravnem sporazumu
- udeležba občanov v obliki samoprispevkov (v denarju, delu in materialu)
- namenska sredstva proračuna za sofinanciranje neodložljivih nalog v manj razvitih KS
- krediti preko SKIS-a in posameznih izvajalcev
- sredstva za financiranje LO in družbene samozagrade, ki se zberejo po samoupravnem sporazumu s TOZD-i za sofinanciranje te dejavnosti, del sredstev pa zagotavlja še vedno proračun občine
- sredstva SKIS za sofinanciranje komunalnih objektov, vzdrževanje cest, javne razsvetljave, zelenic, parkov in podobno
- sredstva Elektro Ljubljana – okolica za sofinanciranje gradnje trafo postaj in nizko napetostnega omrežja (sofinanciranje, Elektro Ljubljana, SKIS, KS in občani).

Programi razvoja – samoupravni dogovor

O financiranju planov in programov razvoja KS – delavci v TOZD in drugih delovnih skupnostih pa je potrebno poudariti naslednje:

Že v letu 1975 je bil pripravljen predlog samoupravnega sporazuma o združevanju in načinu porabe sredstev za financiranje planov in programov razvoja KS v občini Domžale, ki ga je pripravil oddelek za gospodarstvo in finance. Podpisniki so sprejeli in podpisali ta sporazum v začetku leta 1976. Po določitvi tega sporazuma posamezne TOZD in druge delovne skupnosti prispevajo na posebni zbirni račun za financiranje KS po 300 din (v letu 1979 500 din) na zaposlenega delavca. Odbor podpisnikov spremlja zbiranje sredstev iz sporazuma in razpravlja o programu razvoja KS skupno s komisijo za krajevne skupnosti.

Po sprejetem srednjeročnem planu občine in še prej samoupravnem sporazumu se iz teh sredstev lahko financirajo predvsem objekti za izenačevanje pogojev življenja krajanov (vodovodi, elektrika, kanalizacija, ceste in podobno). Sredstva se delijo na sredstva v višini 80 % od realizacije, ki jih prejema vse KS po številu zaposlenih ter 20 % sredstev, ki jih prejema vse KS po številu zaposlenih ter 20 % sredstev, ki jih vse krajevne skupnosti odstopajo solidarnostno za nerazvite KS. Vendar ta sredstva še zdaleč ne pokrivajo vseh potreb po sredstvih, ki jih potrebujejo KS za uspešno izvajanje svojih programov razvoja.

Če vedo za kaj ljudje radi dajo!

Samoprispevki in lastna vlaganja občanov v izgradnjo komunalnih objektov krajevnega značaja in tudi drugi so v preteklih letih odigrali veliko vlogo, saj so krajanje v okviru lastnih naporov storili precej pri izboljšanju cestnega omrežja, razsvetljave, preskrbe z električno energijo, preskrbe z zdravim pitno vodo itd. To so bili in so še tudi določeni problemi KS s katerimi se spopadajo ter jih rešujejo v okviru možnih sredstev. Res je, da so tudi ostale razvitejšje KS v naši občini ocenile tako stanje kot problematično in so v zadnjem času odstopile oziroma odstopajo del sredstev, ki jih prejema za redno dejavnost nekaterim manj razvitim KS. Iz tega izhaja, da se je pričela že tedaj razvijati solidarnostna pomoč oziroma, da so KS pristopile konkretno k odpravi razlik med razvitimi in nerazvitimi KS.

KS tudi samoupravno središče

Na področju organiziranja samoupravljanja v KS so se za uspešno opravljanje nove ustavne funkcije krajevne skupnosti znotraj ustrezno samoupravno organizirale. Pri tem je bila organizacija samoupravljanja tako zastavljena, da dejansko omogoča in zagotavlja delovnim ljudem in občanom na celotnem območju KS in na vseh področjih njene dejavnosti, samoupravno odločanje o zadovoljevanju skupnih potreb in interesov, hkrati pa tudi kontrolo nad izvajanjem samoupravnih norm, izvrševanje sklepov, gospodarjenje s sredstvi in nad celotnim delom organov upravljanja v KS. Z organizacijo takega samoupravljanja je smoter doseči, da bodo delovni ljudje in občani mogli v KS resnično sodelovati tudi pri opravljanju družbenih poslov, pri odločanju o vprašanih skupnega interesa v občini in v širši družbenopolitični skupnosti. Pri tem je zlasti pomembno, da lahko delovni ljudje in občani uresničujejo svojo pravico do samoupravljanja v KS, predvsem na zborih delovnih ljudi in občanov in na raznih interesnih zbiorih, sklicanih za območje celotne KS ali za posamezne njene dele, ter z drugimi oblikami osebnega izjavljanja kot so referendum, javna razprava, ankete, javne tribune ipd.

V občini Domžale so KS sprejele svoje statute, v katerih so se občani dogovorili za vse potrebne organe, ki so nujni za nemoteno delo KS.

Denar – skupna finančna služba

Za krajevne skupnosti je bila na pobudo nekaterih KS organizirana skupna finančna služba za krajevne skupnosti. Ta pobuda se je obravnavala na skupnem sestanku s predsedniki KS v letu 1977. Krajevne skupnosti so se odločile za skupno finančno službo, ki deluje od 1. jan. 1978 dalje in sicer pri strokovni službi SIS in deluje samostojno. Nadzor nad delom skupne službe ostaja pri KS. Med strokovno službo SIS in KS je podpisan poseben sporazum o financiranju te službe.

Poostreni predpisi so seveda otežili finančno poslovanje KS. Znano je, da so le te do sedaj imele dokajšnje težave s kadri. Večinoma so se KS posluževale honorarnih računovodskih delavcev, ki so tedensko ali še redkeje prihajali opravljati finančne posle za KS. Po enem letu poslovanja v skupni finančni službi KS je ugotovljeno, da je organizacija skupne finančne službe bila umetna in potrebna, saj predstavlja dokajšno razbremenitev KS. Vsem KS omogoča, tako rekoč stalni pregled nad gibanjem finančnih sredstev in finančnim stanjem. Vse KS so obdržale svoje žiro račune in pristojnosti nad poslovanjem. Služba pri SIS je le servis v pravem pomenu besede. KS prejema vso dokumentacijo, ki jo pošiljajo v realizacijo skupni finančni službi.

Vendar se skupne službe poslužujejo v naši občini le 21 KS od 25 KS, dočim imajo 4 KS vsaka za sebe urejeno finančno službo (Domžale, Radomlje, Jarše in Lukovica).

Vsekakor bodo KS za skupno finančno službo boljše informirane, ker bo omogočen sproti vpogled nad gibanji finančnih sredstev in finančnim stanjem. Skupna finančna služba pa bo morala prisluhniti skupnim željam in navadam KS, v kakšni obliki, zaporedju in načinu le te želijo dobivati informacije. Izkušnje, ki smo jih nabrali v letu dni takega poslovanja potrjujejo pravilnost odločitve KS, ki so ustanovile skupno finančno službo.

Domžale tri krajevne skupnosti

Na koncu je navesti to, da je v teku reorganizacija oz. razdelitev KS Domžale na tri nove krajevne skupnosti in sicer KS Domžale – vzhod, KS Vencija Perka – zahod in KS Simona Jenka – jug.

Novo razdelitev so izglasovali občani na referendumu.

To akcijo pa je narekovala sama potreba zaradi boljšega sodelovanja krajanov pri odločanju v krajevnih samoupravi, kar je bilo sedaj nekoliko oteženo zaradi prevelikega prostorskega, pa tudi številčnega stanja v skupni krajevni skupnosti.

Povzetek občinskega gradiva
INDOK